



تأثیر دانش روان شناسی محیطی در طراحی مکان- رفتار کاری

آزاده وزیری^۱

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد چالوس پست الکترونیکی: a.vaziri66@gmail.com

چکیده:

دانش روان شناسی محیطی در پی پاسخ به نارضایتی ها و اعتراضات ساکنین منازل پدید آمد که دیگر توان زندگی در منازل خود را نداشتند و به جای حضور در خانه، ترجیح می دادند ساعات زندگی خود را در بیرون از خانه بگذرانند. فضای سکونت آنها قادر به تامین نیازها و اولویت هایشان نبود و در مقابل تغییرات مداوم زمانه توان مقابله نداشت. از این سبب تبدیل به فضایی یکنواخت و غیر انعطاف پذیر شده بود که کاربر با احساس نارضایتی در آن زندگی می کرد. طراحی بدون توجه به نیاز کاربران، ضرورت ایجاد این پارادایم نوین را رقم زد.

روان شناسان محیطی با تکیه بر فرآیند ادراک محیطی که در آن فرد جزئی از محیط دیده می شود و عین و ذهن با هم در ادراک سهیم هستند، به درک قابلیت ها و توانش های محیط می پردازند و به این نتیجه می رسند که محیط هم می تواند بر انسان اثر داشته باشد. آنها با بررسی رابطه دوسویه بین کاربر و محیط به خلق فضایی می پردازند که از ابتدای طراحی به تمام جوانب آن اندیشیده شده و فضایی برخاسته از نیاز کاربر و برای او طراحی می کنند. این تاثیر با کمک ادراک قابلیت های کالبدی و غیر کالبدی محیط صورت می گیرد و در کاربر هم از لحاظ روانی و هم بصری اثر می گذارد.

پژوهش فوق در سدد آن است تا ثابت کند که با کمک مفاهیم دانش روان شناسی محیطی و ورود آن به محیط از ابتدای طراحی، می توان محیطی مطابق خواست و ارزش کاربر خلق کرد. همچنین می توان توانش های بالقوه و بالفعل محیط را استخراج کرد و یا توانش هایی را در محیط قبل از ورود کاربر به آن ایجاد کرد که آن را تبدیل به فضایی انعطاف پذیر کند و در کاربر احساس رضایت ایجاد کند. ایجاد این قابلیت ها در محیط می تواند به عنوان راه حلی برای رفع معضلات ساکنین در منازل مسکونی ارائه گردد تا روحیه سکونت را به آنها بازگرداند.

واژه های کلیدی: دانش روان شناسی محیطی، ادراک محیطی، توانش محیطی، مکان- رفتار، علم ارگونومی